

ΔΕΛΤΙΟ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Με την επιστημονική επιμέλεια του ΙΟΒΕ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2020

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Περιεχόμενα

- **Σύνοψη**
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης

Σύνοψη: Βασικά στοιχεία

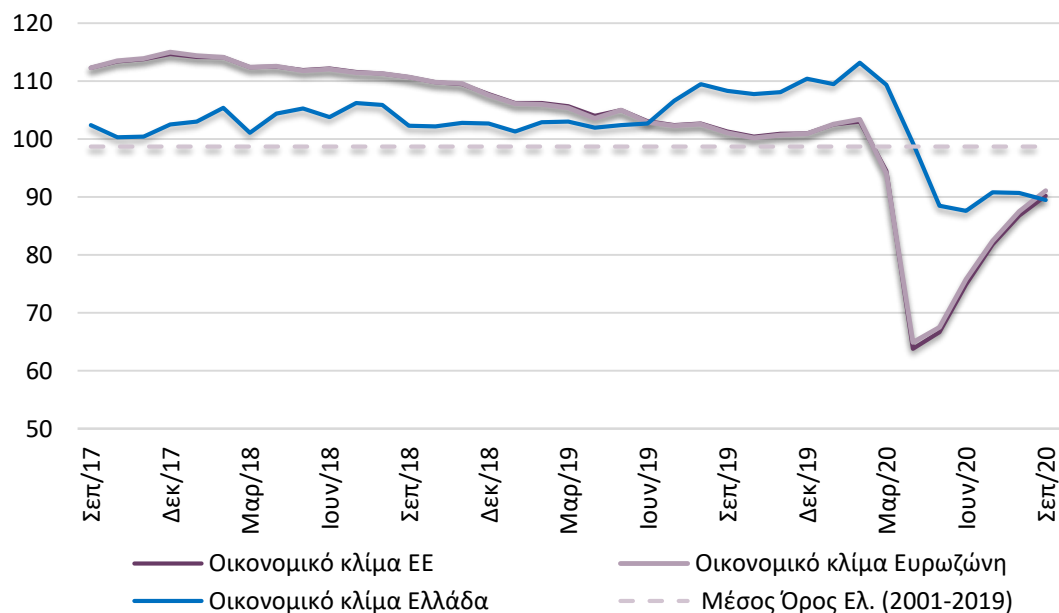
- Οριακή υποχώρηση Δείκτη Οικονομικού Κλίματος τον Σεπτέμβριο αλλά αισθητή επιδείνωση καταναλωτικής εμπιστοσύνης
- Ήπια άνοδος επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία (86,4 μονάδες από 85,6 τον Αύγουστο)
- Αύξηση βιομηχανικής παραγωγής κατά 10,3% τον Ιούλιο σε σχέση με τον Ιούνιο. Οριακή μείωση 0,2% σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2019, αλλά σημαντικά μικρότερη του Ευρωπαϊκού μέσου όρου (-7,3%).
- Ενίσχυση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων τον Ιούλιο (εξαιρουμένων πετρελαιοειδών) κατά +7% (γ-ο-γ). Συρρίκνωση εμπορικού ελλείμματος κατά 24,5% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν.
- Νέες «πράσινες» επενδύσεις που θα ενταχθούν στο Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ αποτελούν βάσεις για ανάπτυξη και ανταγωνιστικό κόστος ενέργειας, ενώ οικοδομούν μια διεθνή ενεργειακή πολιτική.
- Οι επτά άξονες αυτών των πράσινων επενδύσεων αφορούν σε ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και ανακαινίσεις, ενεργειακές διασυνδέσεις και δράσεις για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, επέκταση του προγράμματος ηλεκτροκίνησης και ανάπτυξη υποδομών, δράσεις και μέτρα για την προστασία της φύσης, απολιγνιτοποίηση, χωροταξικό σχεδιασμό σε συνδυασμό με τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και σε διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων.

Περιεχόμενα

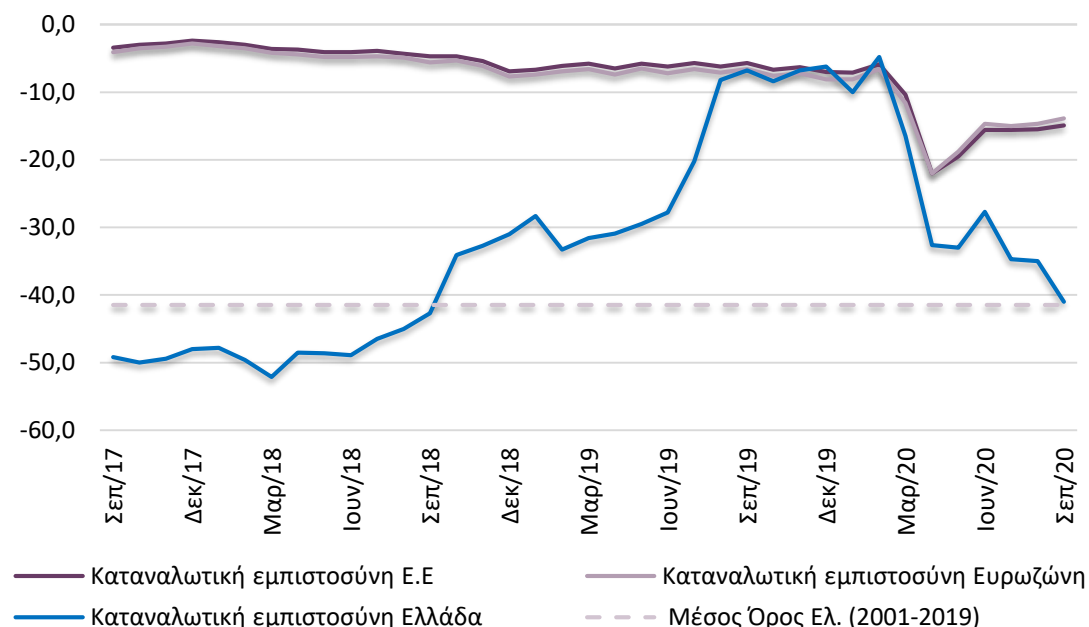
- Σύνοψη
- **Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία**
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης

Οριακή επιδείνωση οικονομικού κλίματος τον Σεπτέμβριο και αισθητή κάμψη καταναλωτικής εμπιστοσύνης

Η επιδείνωση των προσδοκιών στις Κατασκευές αντισταθμίστηκε από τη βελτίωση σε Λιανικό εμπόριο, Υπηρεσίες και Βιομηχανία

με το δείκτη καταναλωτικής εμπιστοσύνης να σημειώνει ωστόσο αισθητή υποχώρηση

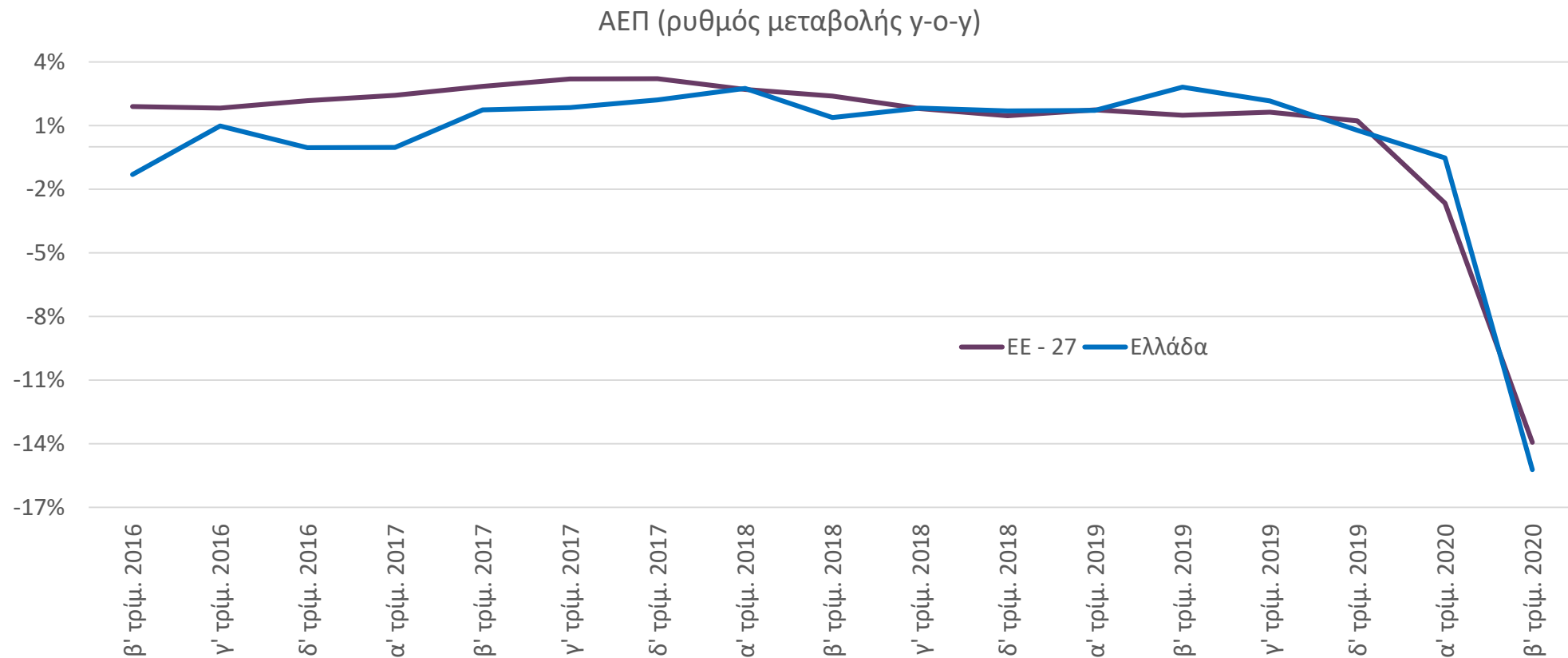
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 9/2020

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος υποχώρησε ήπια τον Σεπτέμβριο και διαμορφώθηκε στις 89,5 μονάδες, έναντι 90,7 μονάδων τον προηγούμενο μήνα. Οι ισχυρές ενδείξεις μιας δεύτερης φάσης της υγειονομικής κρίσης παγκοσμίως φαίνεται να επηρεάζουν αρνητικά τις προσδοκίες.

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης σημείωσε αισθητή υποχώρηση τον Σεπτέμβριο και διαμορφώθηκε στις -41,0 (από -35,0) μονάδες, κινούμενος πολύ χαμηλότερα σε σχέση με τα περυσινά επίπεδα (-6,8 μονάδες)

Ισχυρή ύφεση στο β' τρίμηνο του 2020, λόγω της πανδημικής κρίσης και των μέτρων για τον περιορισμό της, στην Ελλάδα και διεθνώς

Πτώση το β' τρίμηνο του 2020 15,2%, έναντι αύξησης 2,8% ένα έτος νωρίτερα. Ελαφρώς ηπιότερη ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση (-13,9%). Στο πρώτο εξάμηνο φέτος πτώση ΑΕΠ κατά 7,9%, η μεγαλύτερη από το α' εξάμηνο 2013. Ύφεση 8,3% στην ΕΕ.

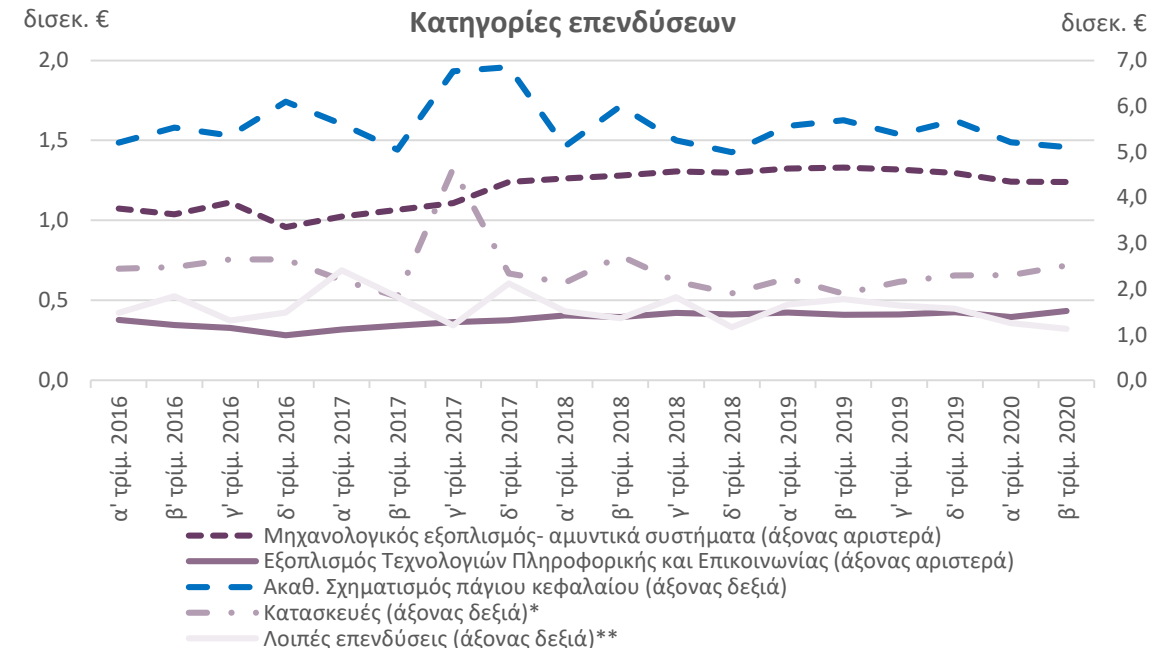
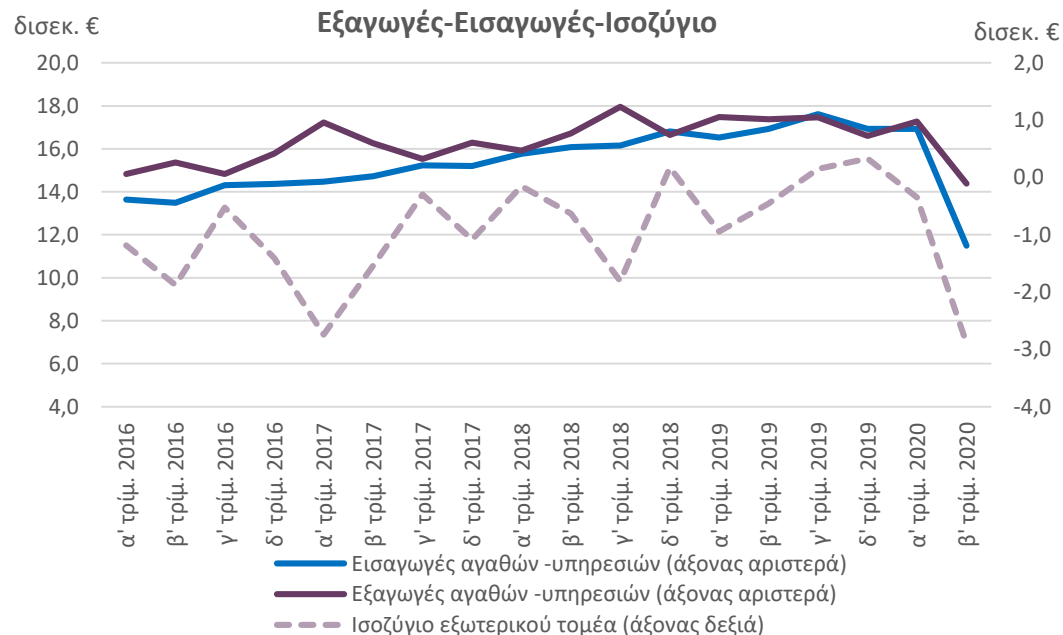

Πηγή: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, σε σταθερές τιμές 2010, ΕΛ.ΣΤΑΤ. Σεπτέμβριος 2020

Σημαντικό έλλειμμα στον εξωτερικό τομέα και κάμψη επενδυτικής δραστηριότητας

Ισχυρή πτώση εξαγωγών 32,1% στο β' τρίμ. ως προς την ίδια περίοδο πέρυσι, όταν αυξάνονταν 5,2% έναντι του 2018. Κυρίως από μείωση υπηρεσιών (-49,4%). Μεγάλη πτώση και στις εισαγωγές (17,2%), σε αντίθεση με ισχυρή άνοδό τους στο ίδιο τρίμηνο του 2019 (+3,9%). Έλλειμμα ισοζυγίου το β' τρίμ. €2,4 δισεκ. από πλεόνασμα €177,5 εκατ.

Πτώση πάγιων επενδύσεων κατά 10,3% το β' τρίμηνο, έναντι ανόδου κατά 5,2% πριν ένα χρόνο. Ισχυρότερη υποχώρηση στις λοιπές επενδύσεις (-36,9%), ύστερα από έντονη αύξηση 31,3% πέρυσι, και στο Μηχανολογικό εξοπλισμό (-6,7% από +3,8%). Μεγάλη αύξηση Κατασκευών (+32,5% από -30,4% πέρυσι), εξαιτίας ανόδου σε Κατοικίες και Άλλα Έργα

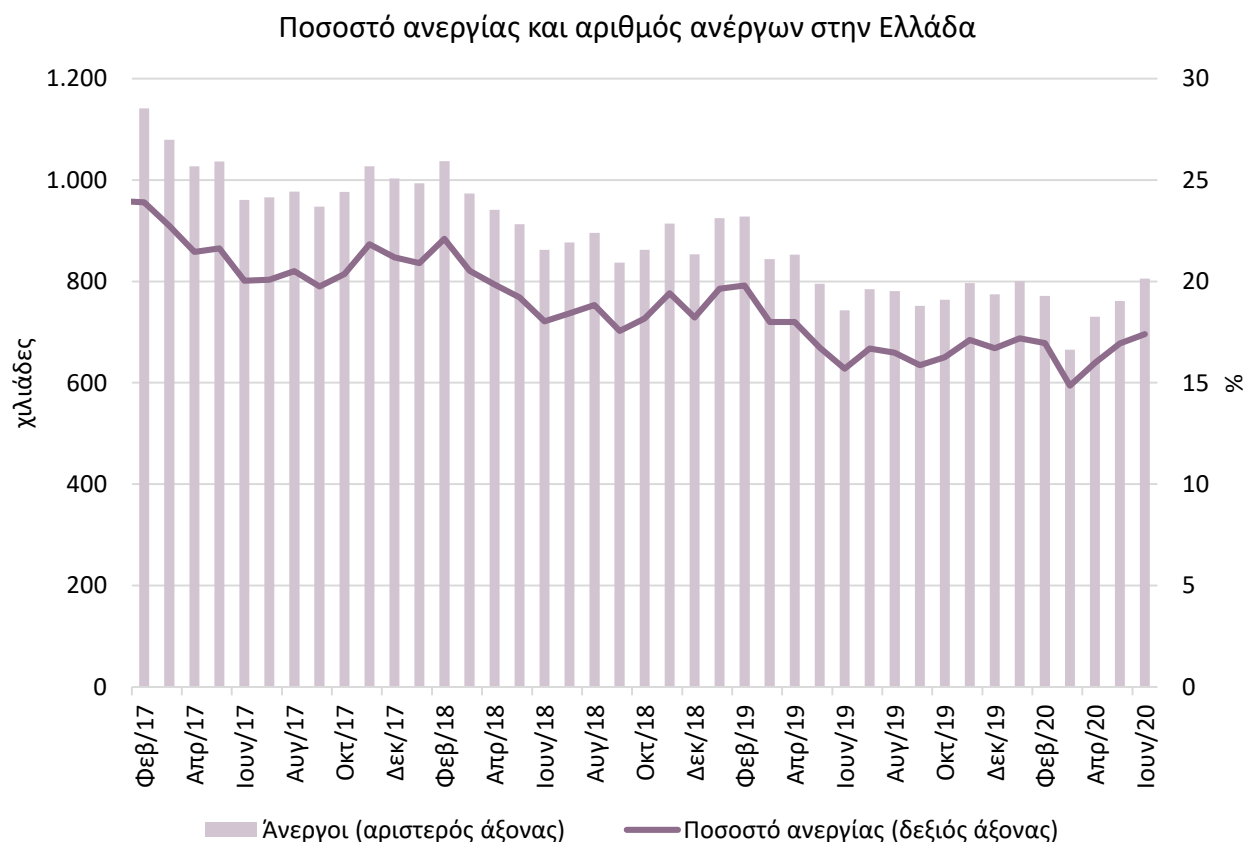
Πηγή: Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί, σε σταθερές τιμές 2010, ΕΛ.ΣΤΑΤ., Σεπτέμβριος 2020

* Οι Κατασκευές περιλαμβάνουν τις Κατοικίες και τις Λοιπές Κατασκευές. Οι Λοιπές Κατασκευές περιλαμβάνουν τα δημόσια έργα, τα βιομηχανικά και εμπορικά κτίρια, τα ξενοδοχεία, τα κτίρια γραφείων και λοιπά μη οικιστικά κτίρια

** Οι Λοιπές επενδύσεις περιλαμβάνουν τις επενδύσεις σε Μεταφορικό εξοπλισμό, αγροτικά μηχανήματα, πνευματικά δικαιώματα κ.ά.

Περαιτέρω αύξηση της ανεργίας τον Ιούνιο

Μειωμένη, ωστόσο ανεργία το πρώτο εξάμηνο, σε σύγκριση με το 2019

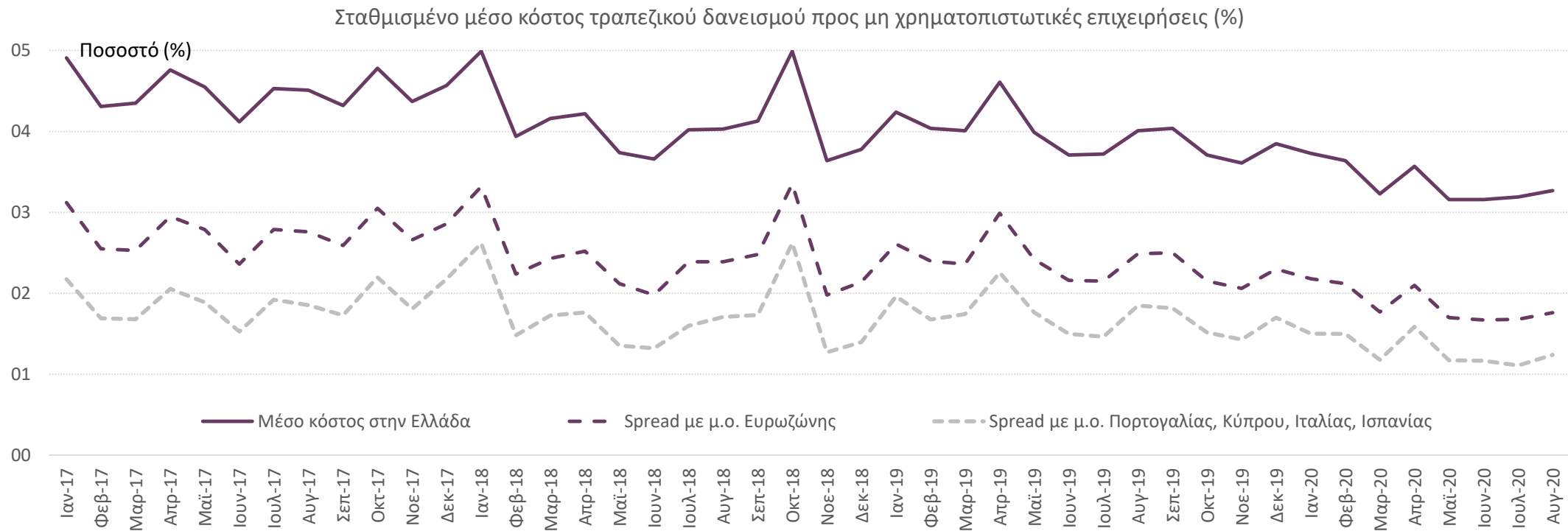
- Το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας το πρώτο εξάμηνο διαμορφώθηκε στο 16,6% από 18% το αντίστοιχο εξάμηνο του 2019
- Ο αριθμός των ανέργων το πρώτο εξάμηνο μειώθηκε στις 755,8 χιλ. από 848,0 χιλ. την ίδια περίοδο του 2019 (μείωση κατά 92,3 χιλ.)
- Ενισχυμένη η ανεργία τον Ιούνιο κατά 1,7 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τον Ιούνιο του 2019 (17,4% έναντι 15,7%)
- Αντίστοιχα, ο αριθμός των ανέργων τον Ιούνιο στις 805,4 χιλ., κατά 62,4 χιλ. υψηλότερος σε σχέση με τον Ιούνιο του 2019 (743,0 χιλ.)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 6/2020

Ο δανεισμός για τις ελληνικές επιχειρήσεις παραμένει ακριβότερος από τις αντίστοιχες άλλων χωρών της ΕΖ

Το κόστος νέου δανεισμού των ελληνικών επιχειρήσεων κυμάνθηκε μεν χαμηλά στο 3,3% τον Αύγουστο...

Πηγή: ΕΚΤ, έως 8/2020

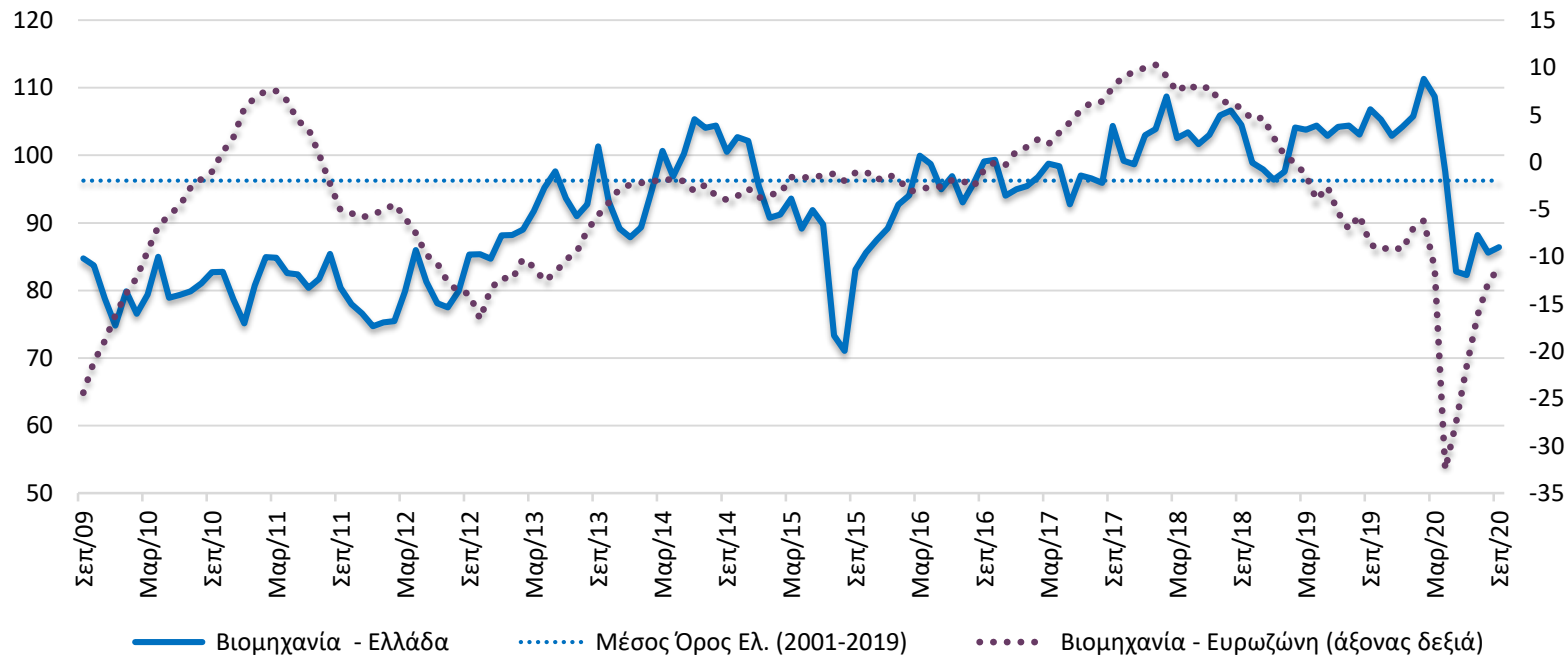
...ωστόσο, παραμένει σημαντικά υψηλότερο από το μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης, πάνω από 120 μ.β.

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- **Εξελίξεις στη Βιομηχανία**
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης

Οριακή άνοδος των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία

**Βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών,
κυρίως λόγω της συρρίκνωσης των αρνητικών ισοζυγίων για τις τρέχουσες πωλήσεις και την απασχόληση**

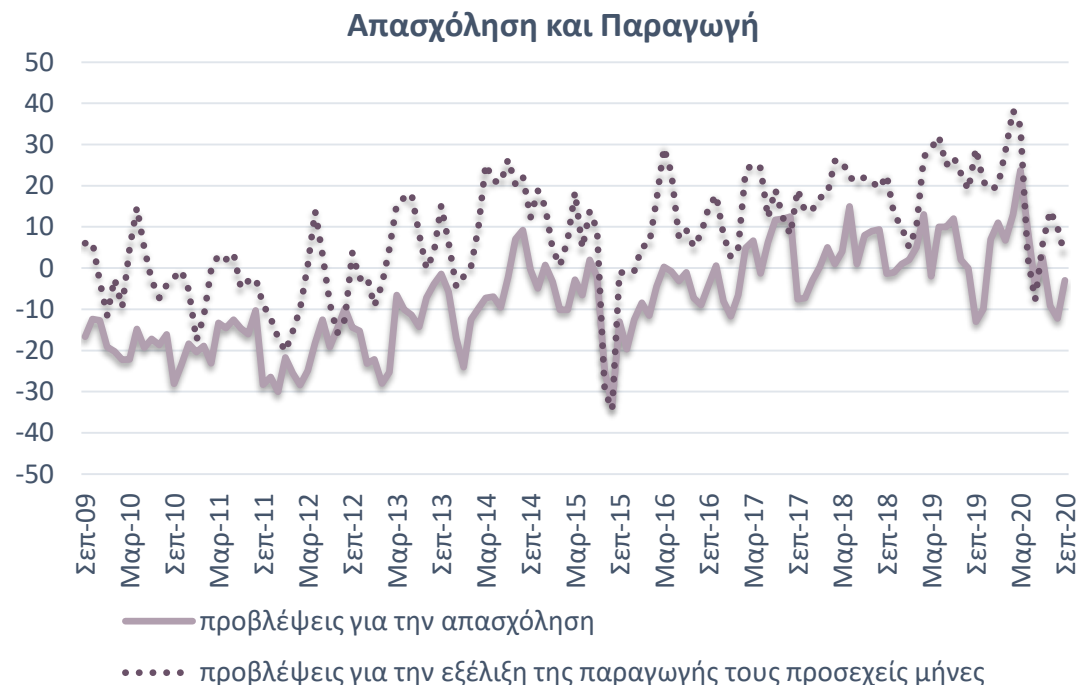

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 9/2020

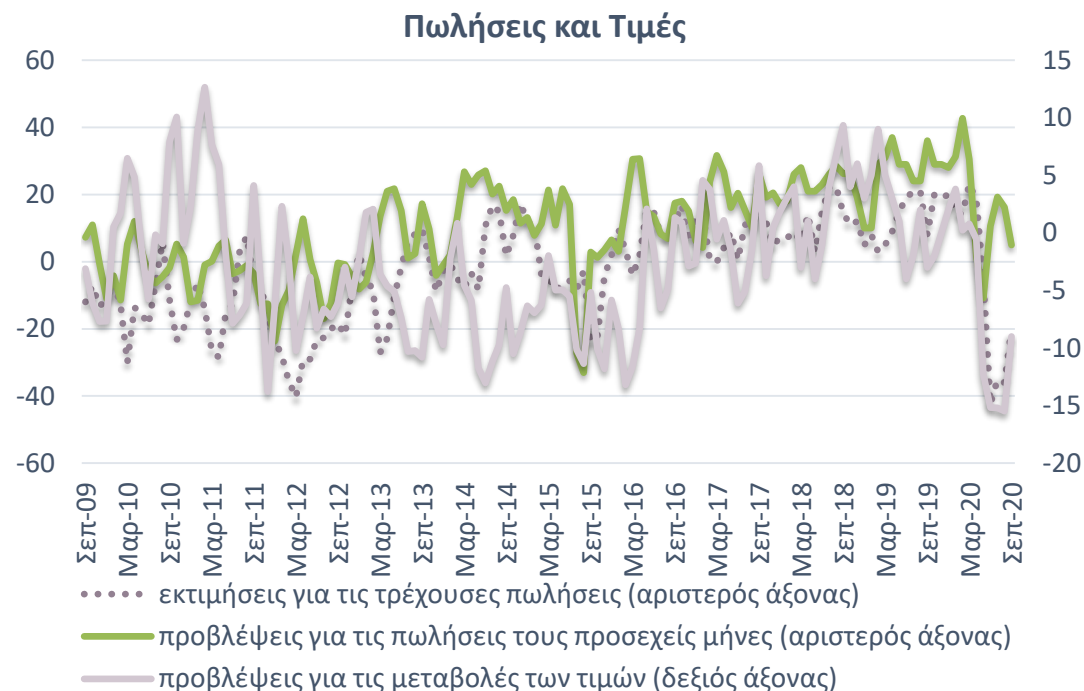
Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύθηκε οριακά τον Σεπτέμβριο, στις 86,4 από 85,6 μονάδες τον Αύγουστο, επίπεδο πολύ μικρότερο από το αντίστοιχο περυσινό (106,8 μον.), αποτυπώνοντας ενδεχομένως μια άμβλυση της έντονης απαισιοδοξίας.

Προβλέψεις σε επιμέρους κατηγορίες του Δείκτη Βιομηχανίας (I)

Βελτίωση του αρνητικού ισοζυγίου προβλέψεων για την απασχόληση. Υποχώρηση του αντίστοιχου δείκτη για την παραγωγή.

Ασθενέστερο το αρνητικό ισοζύγιο προβλέψεων για τις τιμές και τις τρέχουσες πωλήσεις. Θετικό, αλλά μειωμένο, το ισοζύγιο των προβλέψεων για τις πωλήσεις

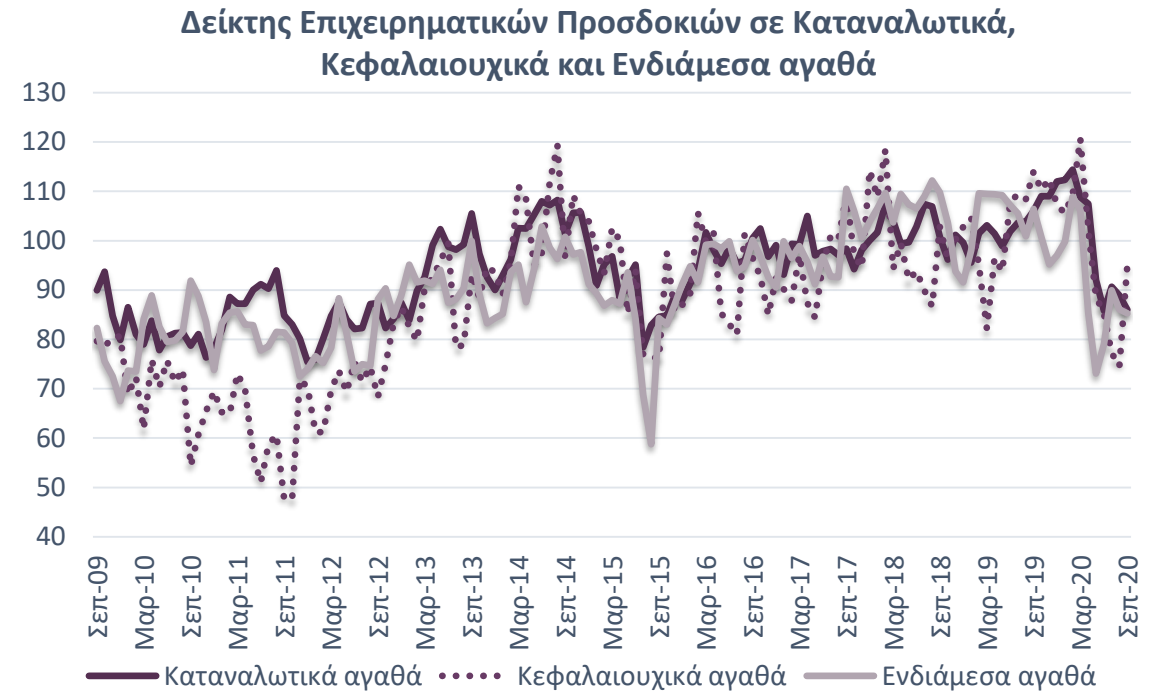
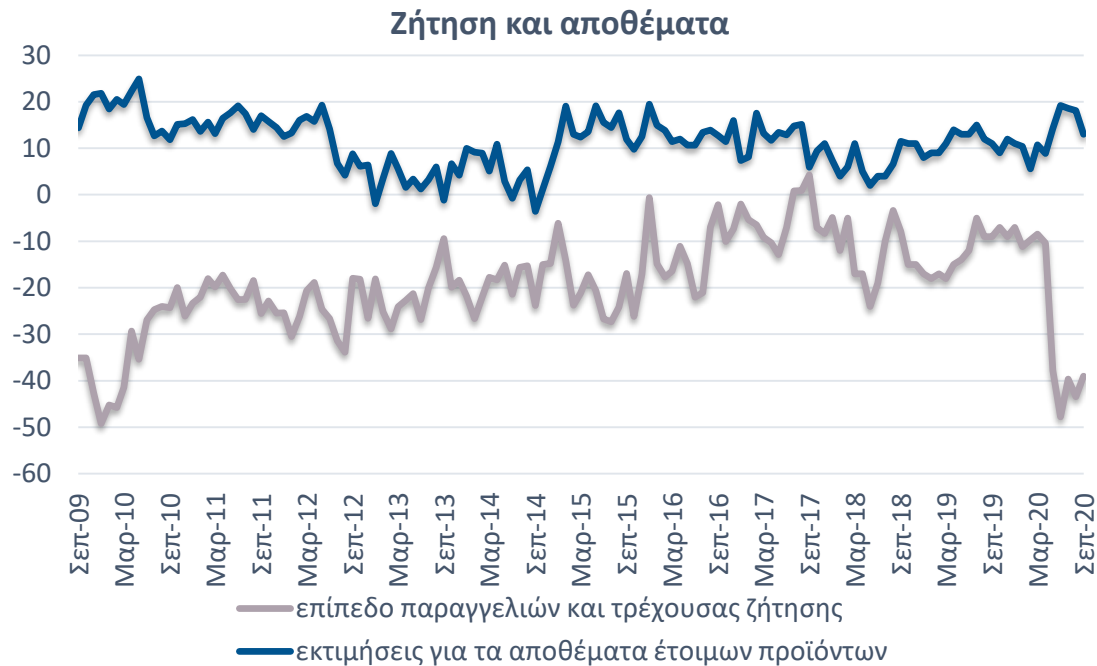
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 9/2020

Η μεταβολή στα περισσότερα ισοζύγια προσδοκιών ήταν ηπιότερη από ότι τους δυο προηγούμενους μήνες. Ωστόσο, οι εξελίξεις, σχετικά με την υγειονομική κρίση, και τυχόν παρεμβάσεις πολιτικής το προσεχές χρονικό διάστημα θα επηρεάσουν καθοριστικά το οικονομικό περιβάλλον.

Προβλέψεις σε επιμέρους κατηγορίες του Δείκτη Βιομηχανίας (II)

Ενισχύεται οριακά ο έντονα αρνητικός δείκτης για παραγγελίες και τρέχουσα ζήτηση. Εξασθένηση του ισοζυγίου για τα αποθέματα.

Ήπια υποχώρηση για τα Καταναλωτικά και Ενδιάμεσα, κυρίως λόγω των προβλέψεων για την παραγωγή. Ενίσχυση στα Κεφαλαιουχικά.

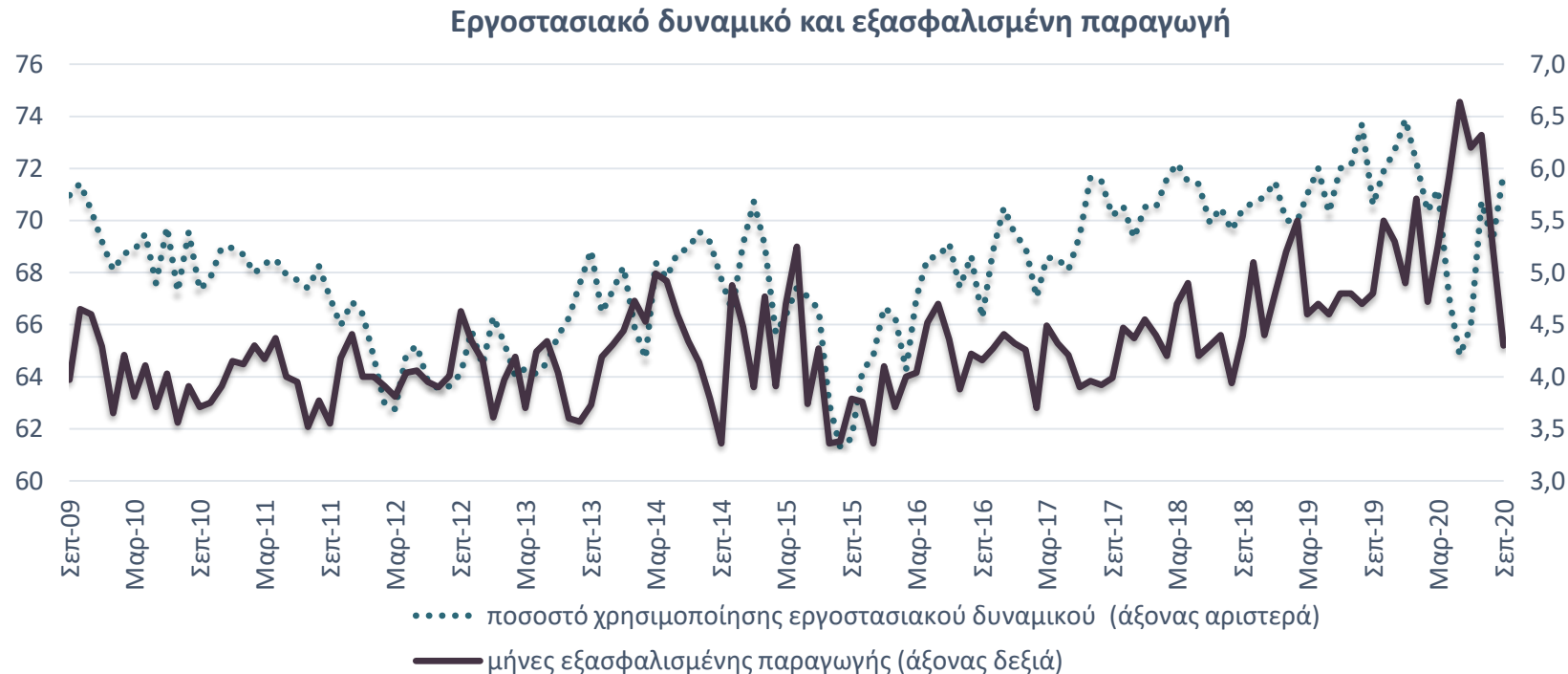

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 9/2020

Το ενδεχόμενο μια δεύτερης φάσης της υγειονομικής κρίσης φαίνεται ότι διατηρεί τις αρνητικές εκτιμήσεις, σε ηπιότερη, ωστόσο ένταση.

Μικρή άνοδος αξιοποίησης εργοστασιακού δυναμικού, εξασθένιση στην εξασφαλισμένη παραγωγή

Έπειτα από το υψηλό 12-ετίας ποσοστό του Δεκεμβρίου 2019, η αξιοποίηση του δυναμικού της βιομηχανίας ενισχύθηκε τον Σεπτέμβριο του 2020, οριακά πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο (2001-2019:71,5%)

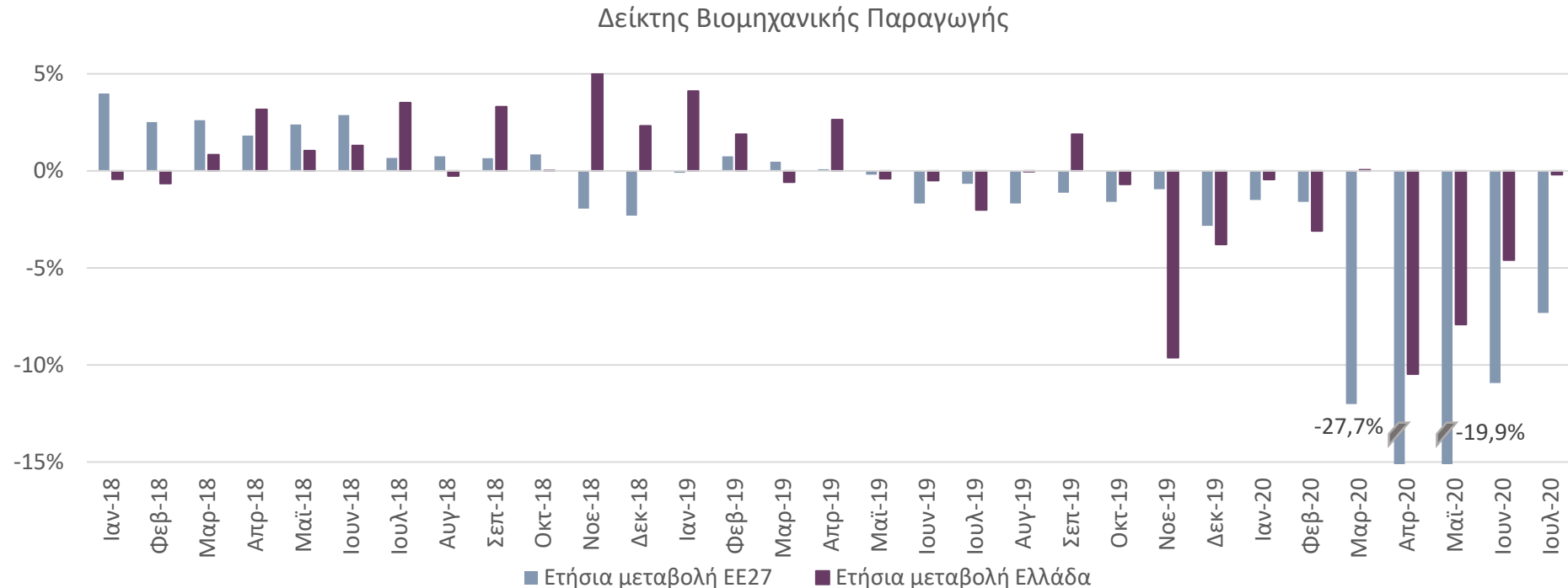

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, IOBE, έως 9/2020

Οι μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής υποχώρησαν στους 4,3 μήνες, με το ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού να ενισχύεται, στο 71,8% (από 69,2% τον Αύγουστο)

Συνεχίζεται η ανάκαμψη της βιομηχανικής παραγωγής, σχεδόν στα ίδια επίπεδα με πέρυσι, έναντι μείωσης 7,3% στην ΕΕ27

Αύξηση 10,3% στη βιομηχανική παραγωγή τον Ιούλιο σε σύγκριση με τον Ιούνιο.

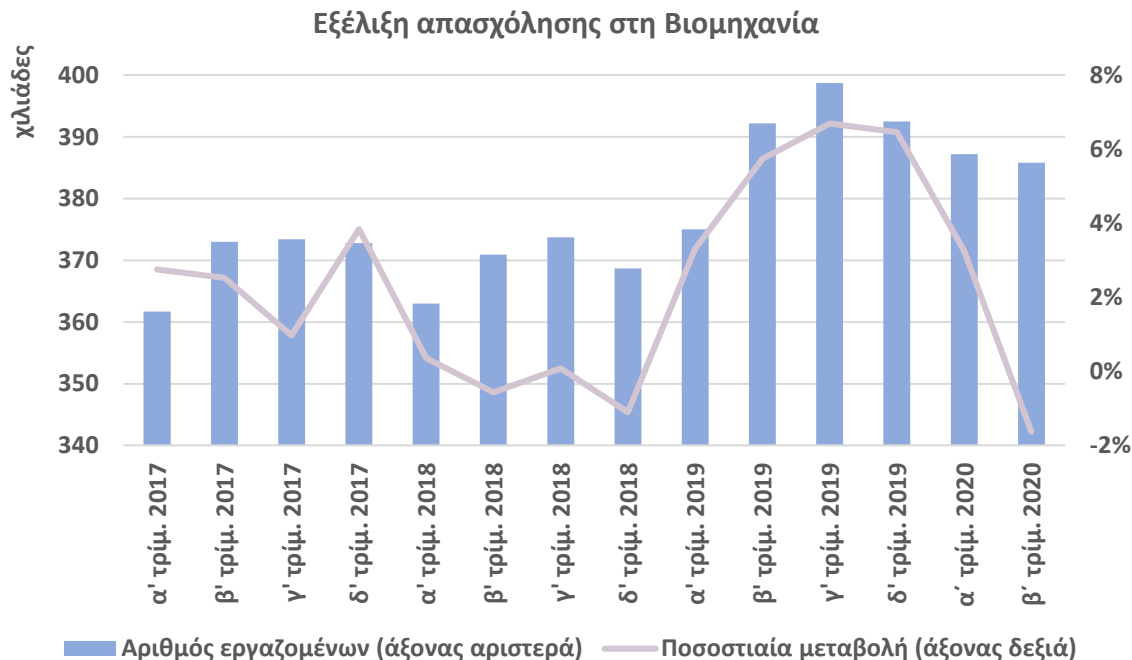
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 7/2020

Ετήσια μεταβολή -0,2%, σε σχέση με μείωση 2,0% τον Ιούλιο του 2019. Αντίστοιχα στην ΕΕ27: -7,3% τον Ιούλιο από -0,7% τον Ιούλιο του 2019. Στο επτάμηνο του 2020, η μεγαλύτερη υποχώρηση παραγωγής καταγράφεται στη βιομηχανία Δέρματος και Δερμάτινων ειδών (-38,7%), στα Είδη Ένδυσης (-32,3%). Στους βασικούς κλάδους για την ελληνική οικονομία σημειώθηκε αύξηση στην παραγωγή Φαρμάκων (14,2%) και μείωση στην παραγωγή Βασικών Μετάλλων (-8,5%).

Μείωση της απασχόλησης και αύξηση του κόστους εργασίας το β' τρίμηνο

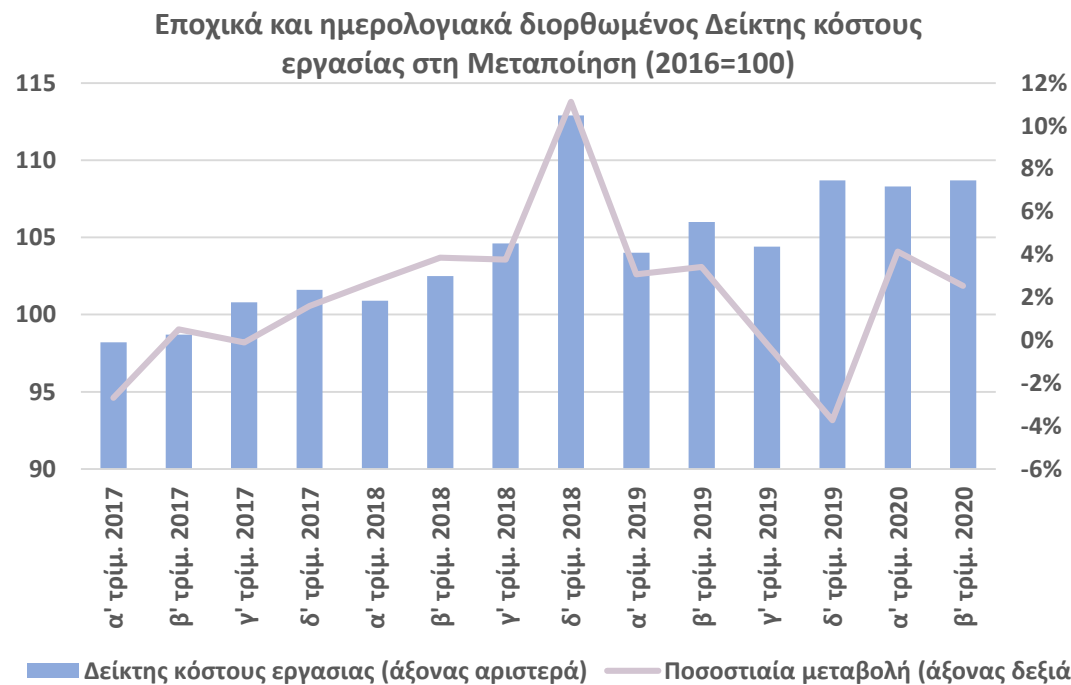
Μείωση της απασχόλησης στη Βιομηχανία* για πρώτη φορά ύστερα από πέντε συνεχόμενα τρίμηνα ανόδου

Αύξηση του Δείκτη κόστους εργασίας στη Μεταποίηση για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως β' τρίμ. 2020, * Σημ: Ορυχεία-Λατομεία και Μεταποίηση

- Το β' τρίμ. του 2020 οι απασχολούμενοι στη Βιομηχανία μειώθηκαν κατά 1,6% σε σχέση με το β' τρίμηνο του 2019, στους 385,8 χιλ. από τους 392,2 χιλ., έναντι μείωσης 2,8% στο σύνολο της οικονομίας
- Σε επίπεδο εξαμήνου, η απασχόληση στη βιομηχανία ενισχύεται οριακά (+0,8%, από τους 383,6 χιλ. το α' εξάμ. 2019 στους 386,5 χιλ. το α' εξάμ. 2020).

Πηγή: Eurostat, έως β' τρίμ. 2020

- Το β' τρίμ. του 2020 αυξήθηκε κατά 2,5% συγκριτικά με το β' τρίμ. του 2019 (από τις 106,0 μονάδες στις 108,7).
- Σε εξαμηνιαία βάση παρουσιάζει άνοδο κατά 3,3% (από τις 105,0 μονάδες το α' εξάμ. 2019 στις 108,5 μονάδες το α' εξάμ. 2020).

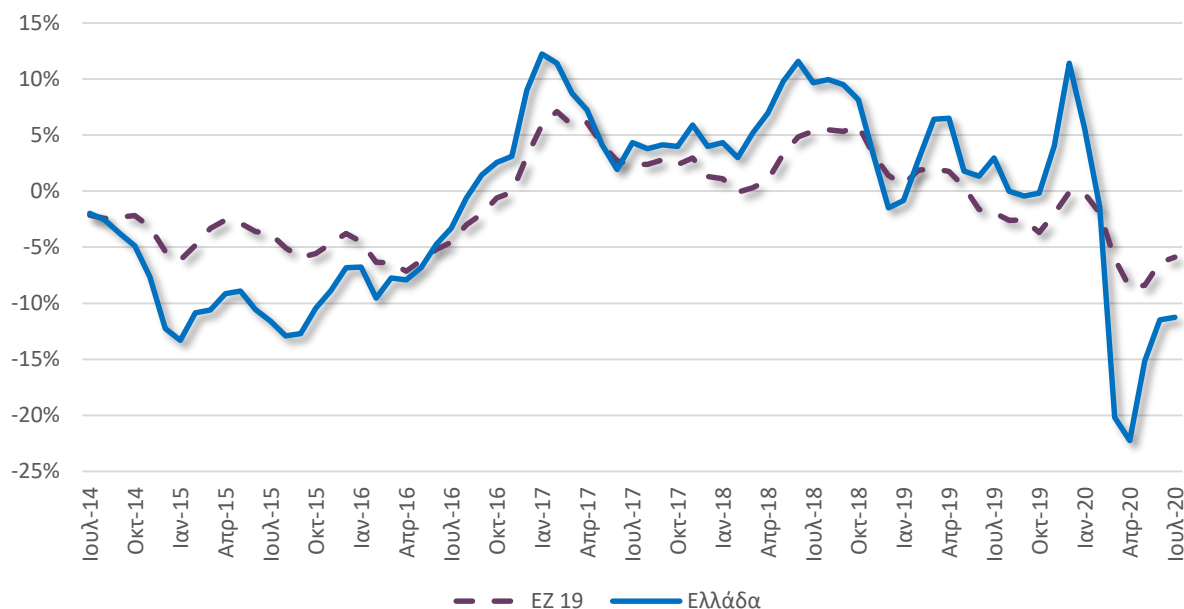

Ίδιας έντασης η εξασθένηση των τιμών εισαγωγών και παραγωγού τον Ιούλιο

Σχεδόν αμετάβλητη η υποχώρηση του δείκτη τιμών εισαγωγών τον Ιούλιο σε σύγκριση με τον Ιούνιο (-11,3% από -11,5%). Σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα στην Ευρωζώνη, -5,9% (από -6,4% τον προηγούμενο μήνα).

Πτωτικά κινείται και ο δείκτης τιμών παραγωγού, κατά 10,5% τον Ιούνιο (από -10,4% τον Ιούνιο). Σαφώς μικρότερης έντασης οι μεταβολές σε Ευρώπη (στην περιοχή του -2,3% από -2,5% τον προηγούμενο μήνα).

Ετήσιες μεταβολές Δείκτη Τιμών Εισαγωγών στη Βιομηχανία
(Μεταποίηση, Ορυχεία & Λατομεία)

Ετήσιες μεταβολές Δείκτη Τιμών Παραγωγού στη Βιομηχανία
(Μεταποίηση, Ορυχεία & Λατομεία)

Πηγή: Eurostat, έως 7/2020

Σημ: Οι τιμές εισαγωγών αφορούν στο σύνολο της αγοράς, σε σταθερές τιμές 2015

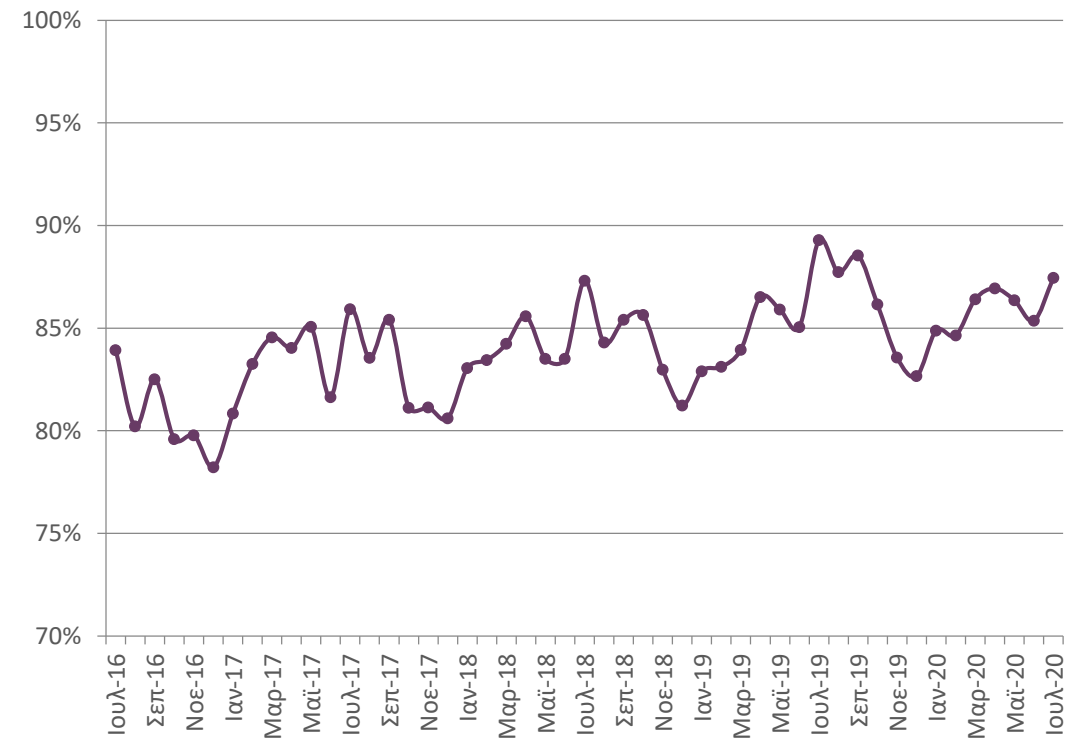
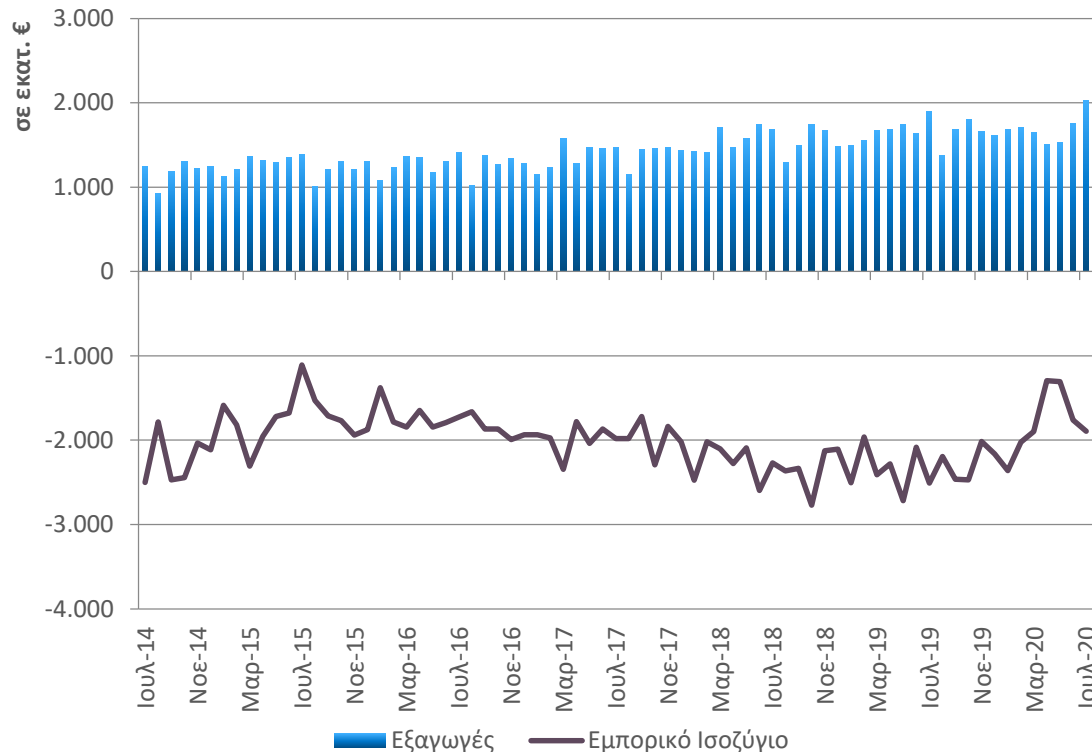
Πηγή: Eurostat, έως 7/2020

Σημ: Οι τιμές παραγωγού αφορούν στο σύνολο της αγοράς, σε σταθερές τιμές 2015

Συνεχίζεται η ενίσχυση των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων

Στα €2,0 δισεκ. οι εξαγωγές των βιομηχανικών προϊόντων* τον Ιούλιο (+7,0% σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2019). Συρρίκνωση εμπορικού ελλείμματος κατά 24,5% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν.

Το μερίδιο των βιομηχανικών προϊόντων οριακά άνω του 87% του συνόλου των εξαγωγών αγαθών*

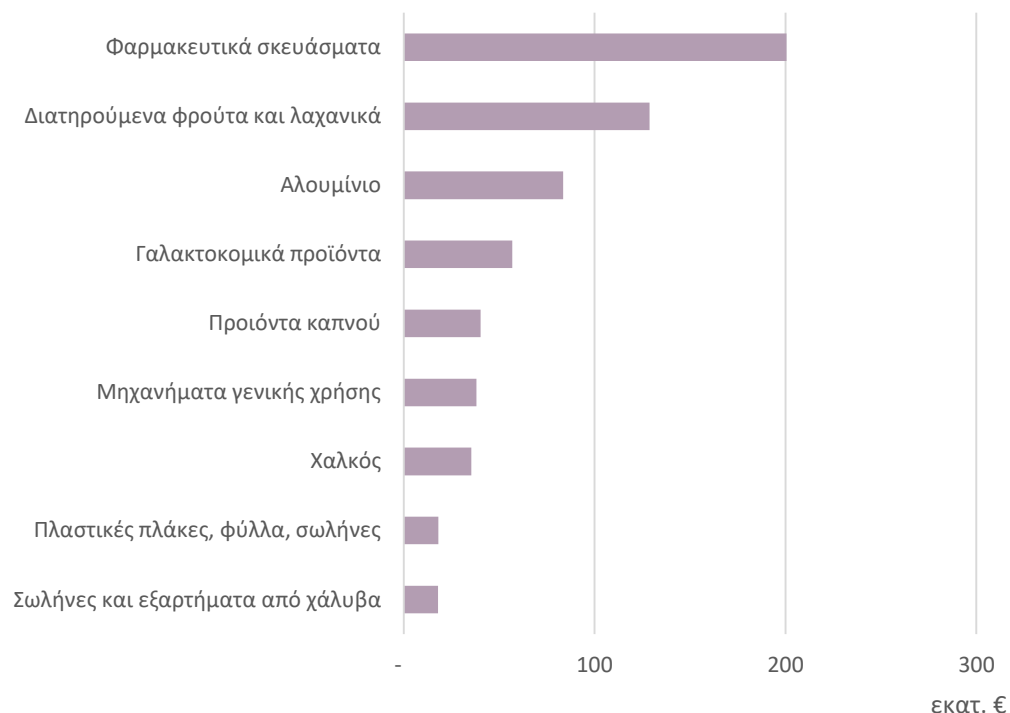

Πηγή: Eurostat, International Trade, ComExt, έως 7/2020, ΕΛΣΤΑΤ

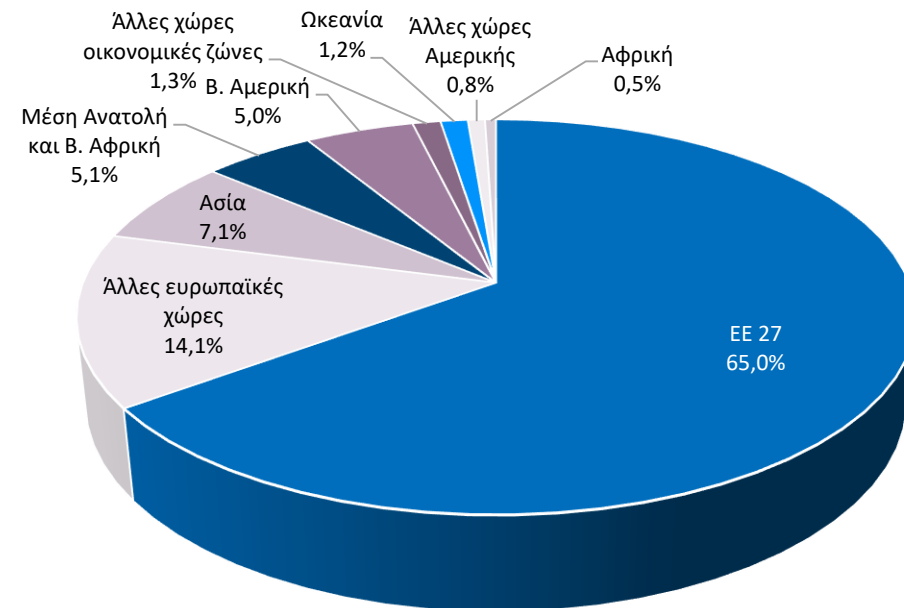
*Σημ: Σε τρέχουσες τιμές, δεν περιλαμβάνονται τα πετρελαιοειδή

Τα Φαρμακευτικά προϊόντα κορυφαία εξαγόμενα προϊόντα, περιορισμένο εύρος προορισμών για τα βιομηχανικά προϊόντα

Τα Φαρμακευτικά προϊόντα (€201 εκατ.) και τα Φρούτα-Λαχανικά (€129 εκατ.) ξεχωρίζουν για τις εξαγωγές τους το β' τρίμηνο του 2020

Πάνω από το 80% των βιομηχανικών προϊόντων προς ευρωπαϊκές χώρες, ενώ ένα 7,1% προς την Ασία το β' τρίμηνο του 2020

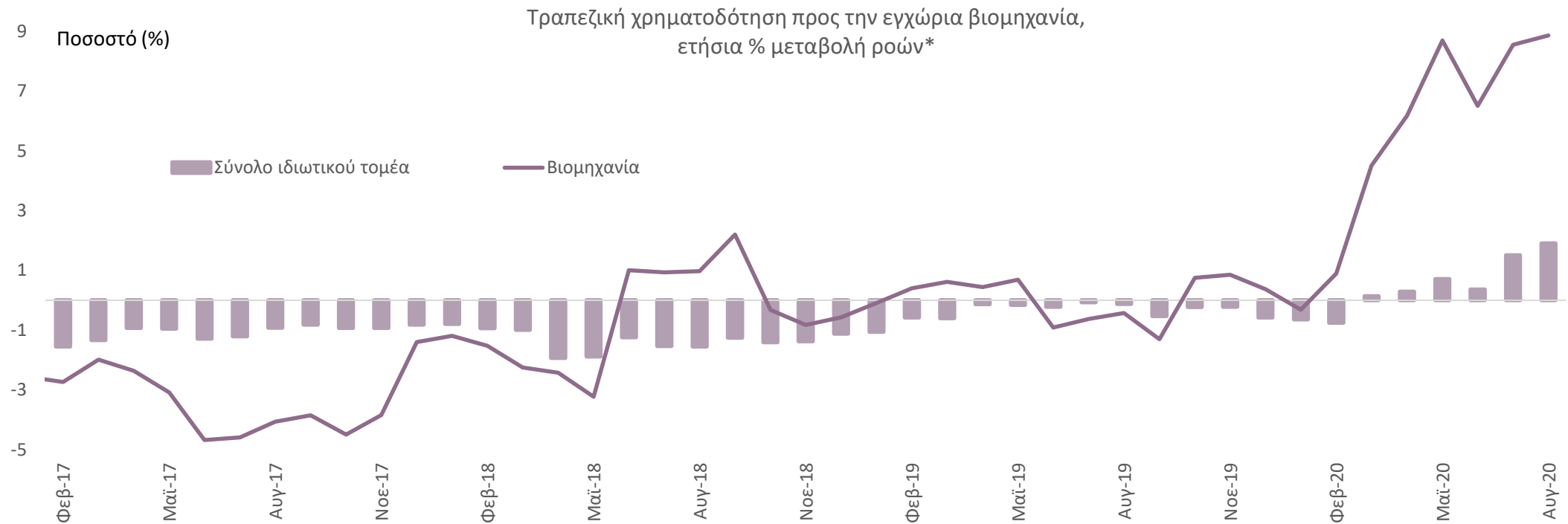

Πηγή: Eurostat, International Trade, ComExt, έως β' τριμ. 2020

*Σημ: Σε τρέχουσες τιμές, δεν περιλαμβάνονται τα πετρελαιοειδή

Ενίσχυση χρηματοδότησης προς τη βιομηχανία

Σημάδια έντονης ανάκαμψης μετά το lockdown, υπό την επίδραση των μέτρων τόνωσης της ρευστότητας για την αντιμετώπιση της πανδημίας

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 8/2020

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων.

Περιεχόμενα

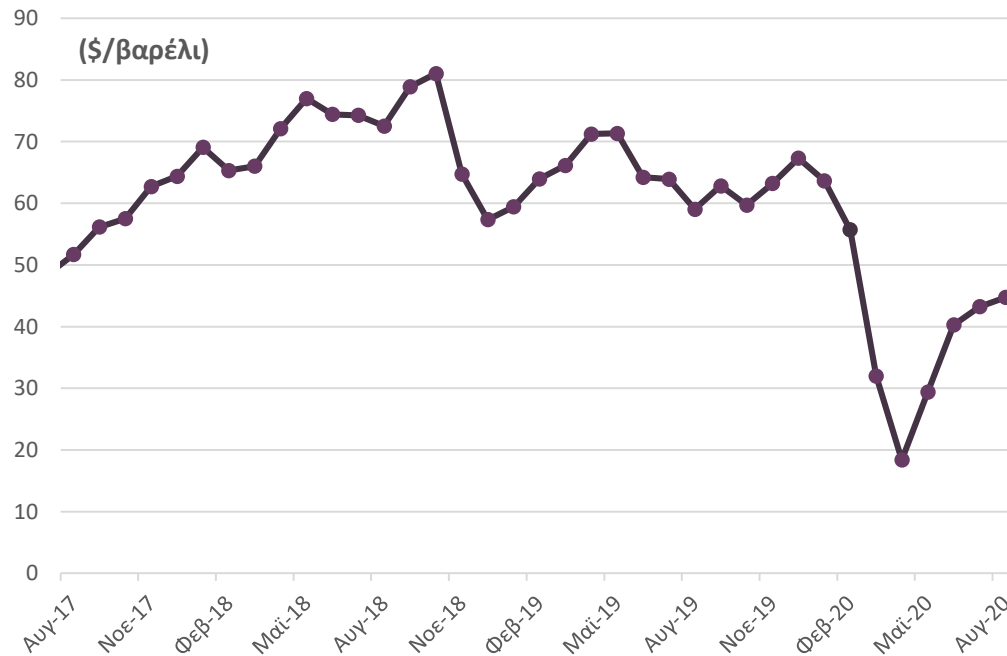
- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- **Διεθνές περιβάλλον**
- Ενέργεια
- Ειδικό θέμα: Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης

Συνεχίζεται η ανοδική πορεία στις τιμές των εμπορευμάτων

Η τιμή του αργού πετρελαίου ενισχύεται κατά 3,47% τον Αύγουστο, στα 44,7\$/βαρέλι από 43,2\$/βαρέλι τον Ιούλιο, κυρίως λόγω των περικοπών στην παραγωγή

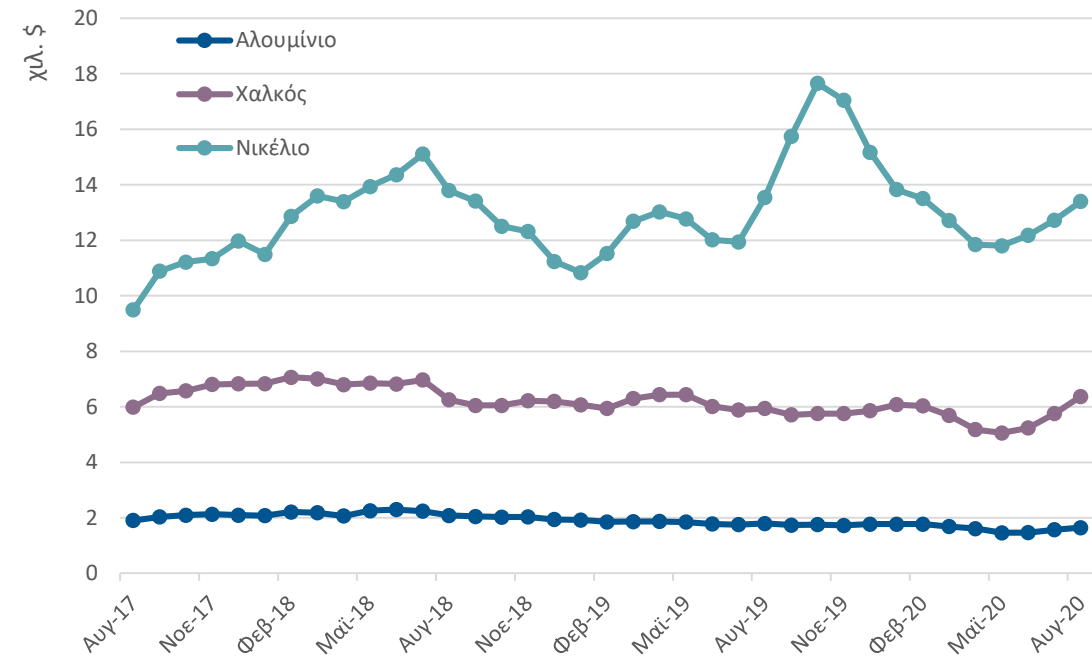
Και οι τιμές των κύριων βιομηχανικών μετάλλων παραμένουν σε ανοδική τροχιά

Τιμή αργού πετρελαίου (Brent)

Πηγή: U.S. Energy Information Administration, έως 8/2020

Τιμές βιομηχανικών μετάλλων

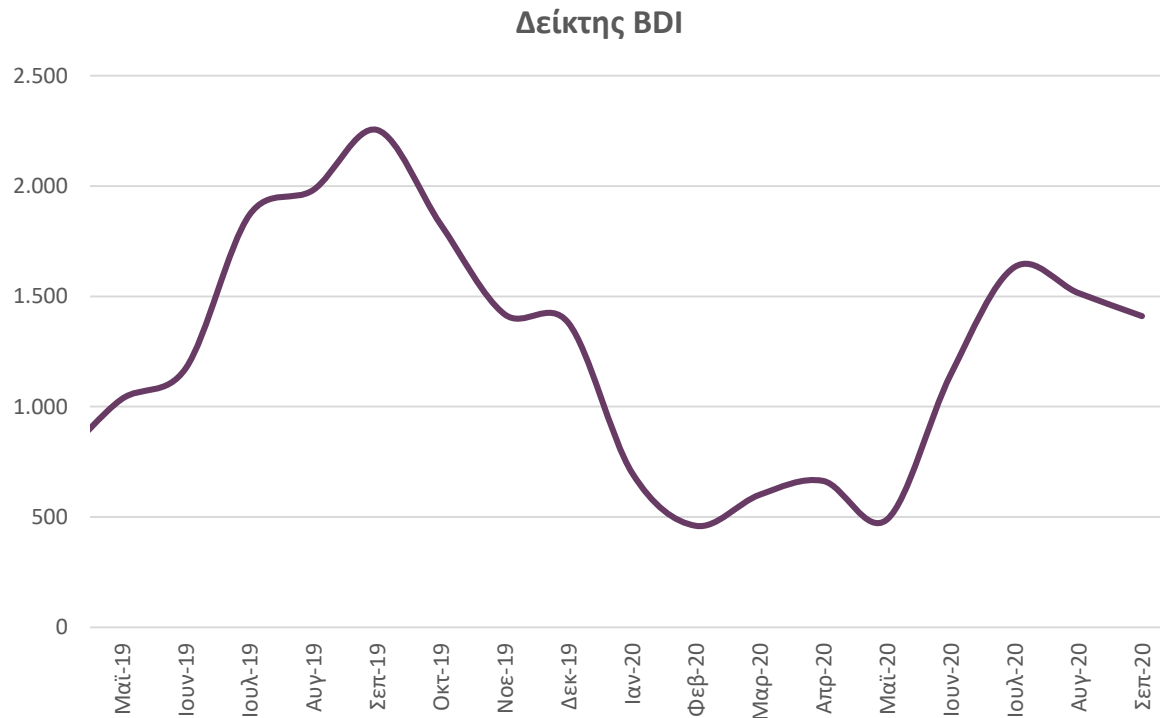

Πηγή: ΔNT, Commodity data portal, έως 8/2020

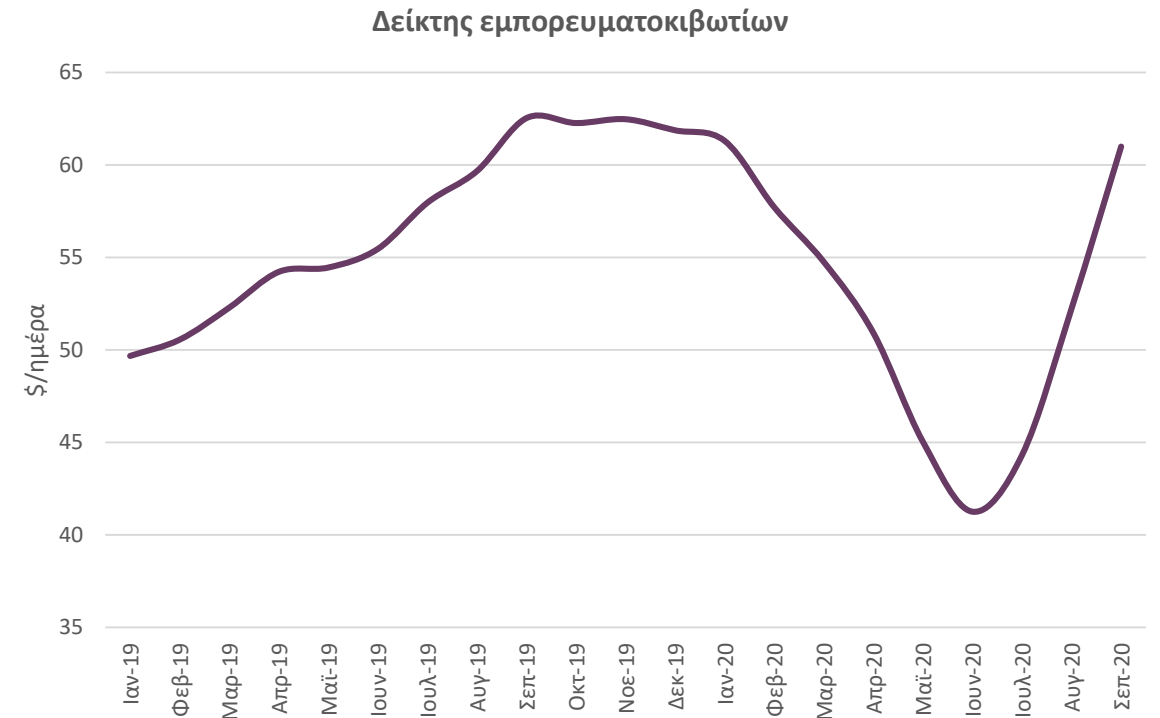
Μικτή εικόνα στους ναυτιλιακούς δείκτες, παραμένοντας όμως χαμηλότερα από πέρυσι

Ετήσια μείωση κατά 37,4% στους ναύλους για πλοία χύδην φορτίου τον Σεπτέμβριο του 2020, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2019. Στο 24,7% η πτώση στο σύνολο της περιόδου Ιαν.-Σεπ. σε σχέση με το 2019.

Ανακάμπτει ο ναύλος πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων παραμένοντας χαμηλότερα από τα προ COVID-19 επίπεδα. Απώλειες 5,7% στο εννεάμηνο του 2020 σε σχέση με το 2019.

Πηγή: Clarksons, έως 9/2020

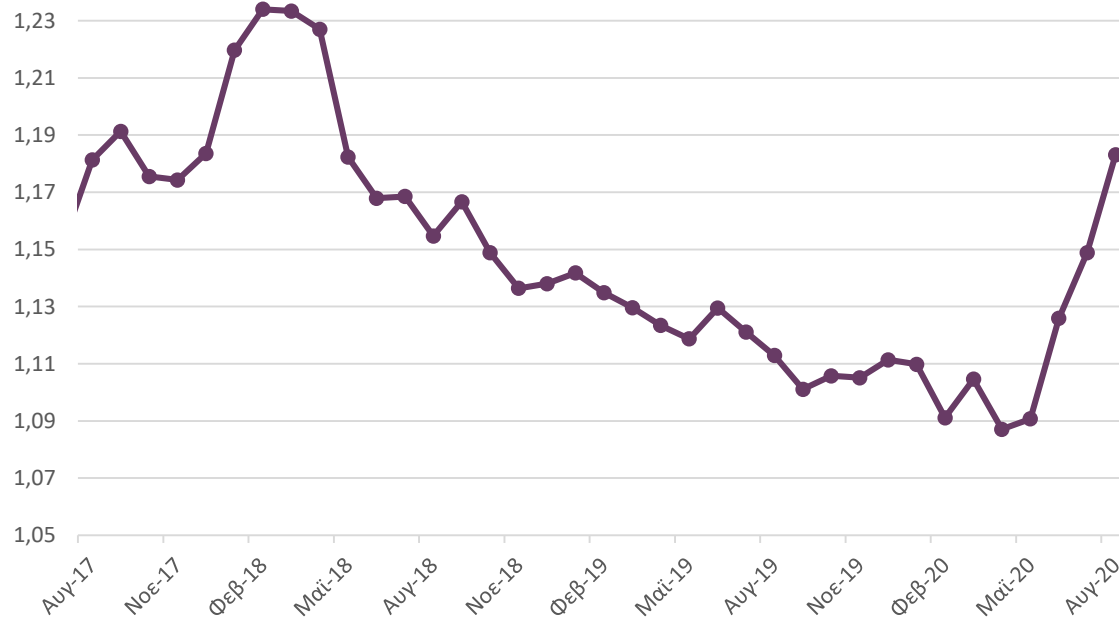
Πηγή: Clarksons, έως 9/2020

Συνεχίζεται η ενίσχυση του ευρώ σε σχέση με το δολάριο

Ανοδικά κινείται το ευρώ και τον Αύγουστο σε σχέση με το δολάριο, με την ισοτιμία να βρίσκεται στα 1,18 \$/€

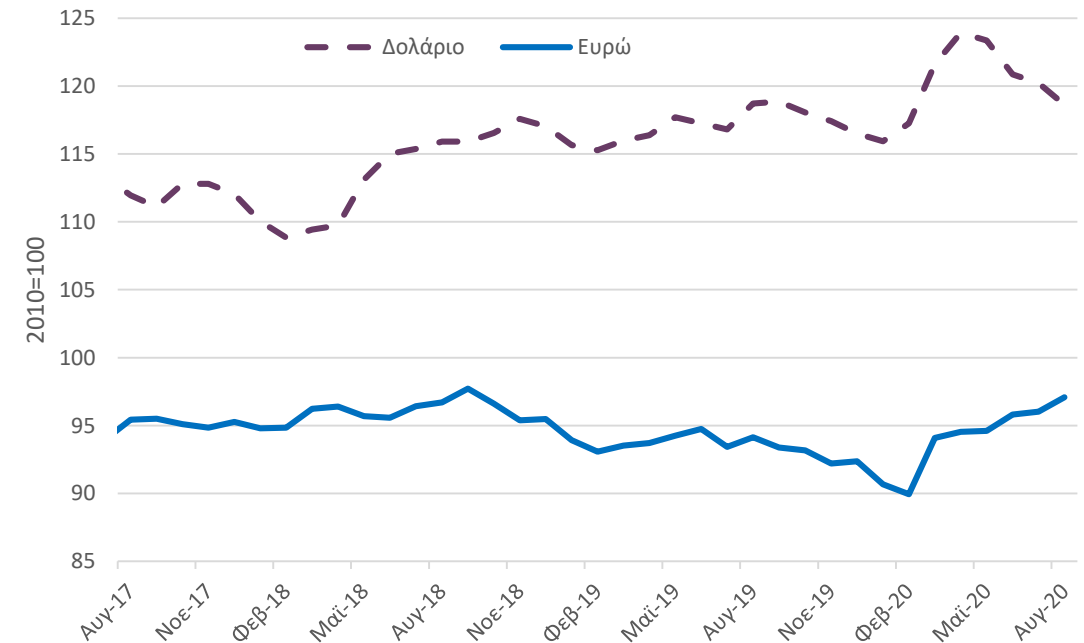
Εξασθένιση δολαρίου και ενίσχυση ευρώ τον Αύγουστο, σε σύγκριση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους

Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: Federal Reserve Bank of St. Louis, έως 8/2020

Δείκτης πραγματικής σταθμισμένης ισοτιμίας

Πηγή: Bank for International Settlements, έως 8/2020

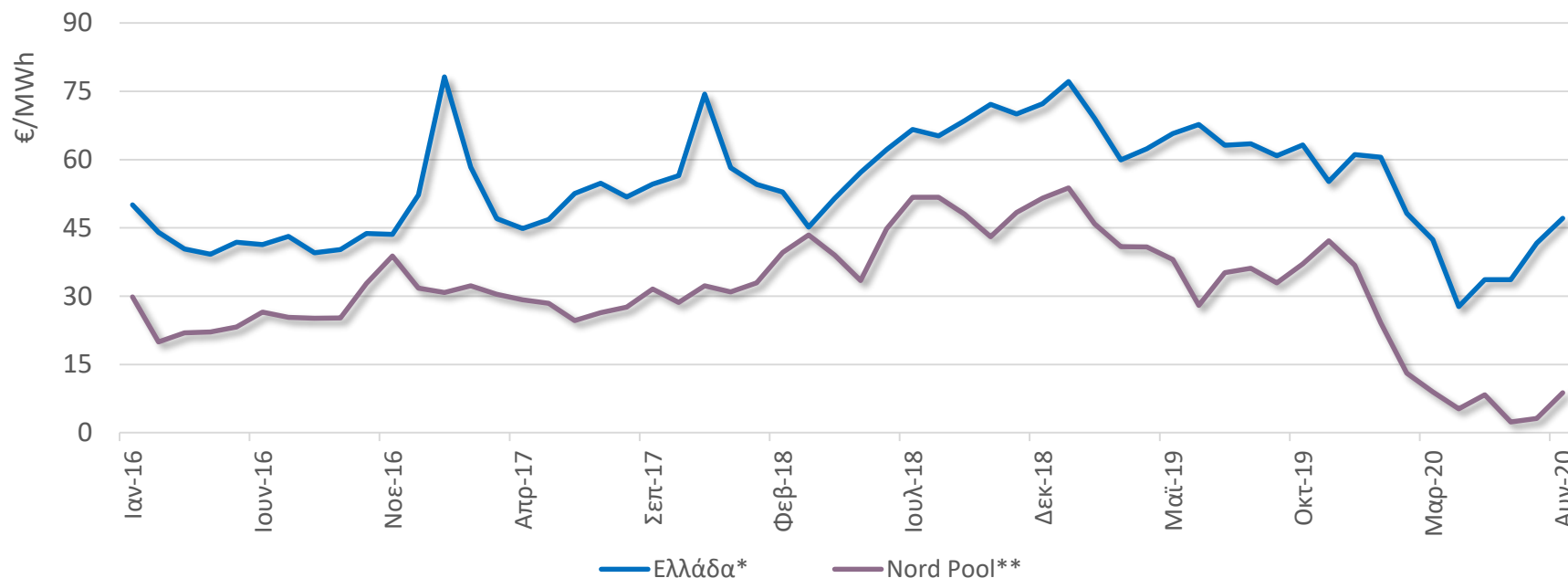

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- **Ενέργεια**
- Ειδικό θέμα: Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης

Υψηλό το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας

Η σταθερά υψηλότερη τιμή χονδρικής φορτίου βάσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, σε σχέση με τις Ευρωπαϊκές αγορές, σημειώνει ανοδική πορεία τους τελευταίους 5 μήνες

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, Nord Pool, έως 8/2020

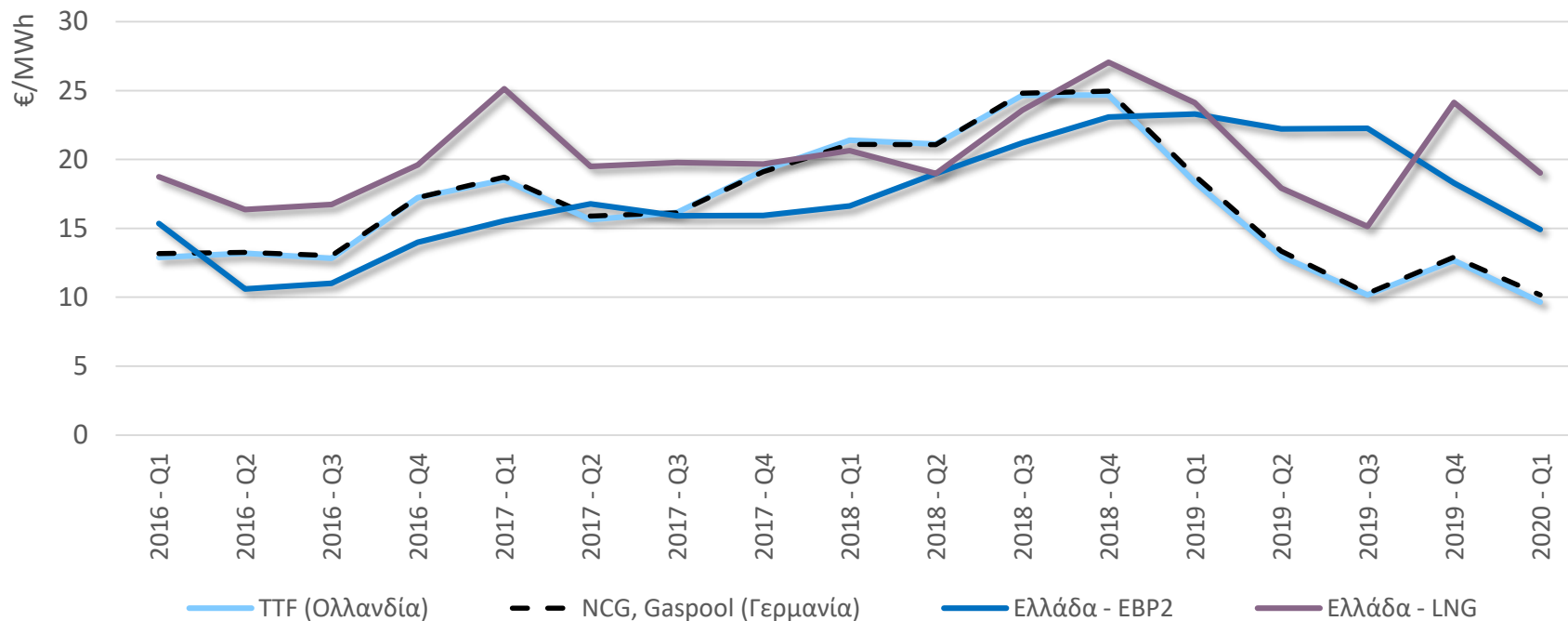
* Μεσοσταθμική Τιμή Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα.

** Τιμή συστήματος Nord Pool που προκύπτει από το σύνολο των ενεργειακών αγορών της Νορβηγίας, Σουηδίας, Φινλανδίας, Δανίας, Εσθονίας, Λετονίας, Λιθουανίας ενώ, από τον Αύγουστο 2019 περιλαμβάνονται και οι Αυστρία, Βέλγιο, Γερμανία, Λουξεμβούργο, Γαλλία και Ολλανδία.

Με ανοδικές τάσεις από τον Απρίλιο του 2020, τον Αύγουστο η Ελλάδα είχε 4 φορές υψηλότερη τιμή (47,1€/MWh) από την τιμή συστήματος στο χρηματιστήριο ενέργειας Nord Pool (8,8€/MWh)

Υψηλό το κόστος και στο Φυσικό Αέριο

Η τιμή του Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα το πρώτο τρίμηνο του 2020 ακολούθησε τις πτωτικές τάσεις των βασικών αγορών στην Ευρώπη* ωστόσο παραμένει σε υψηλότερα επίπεδα

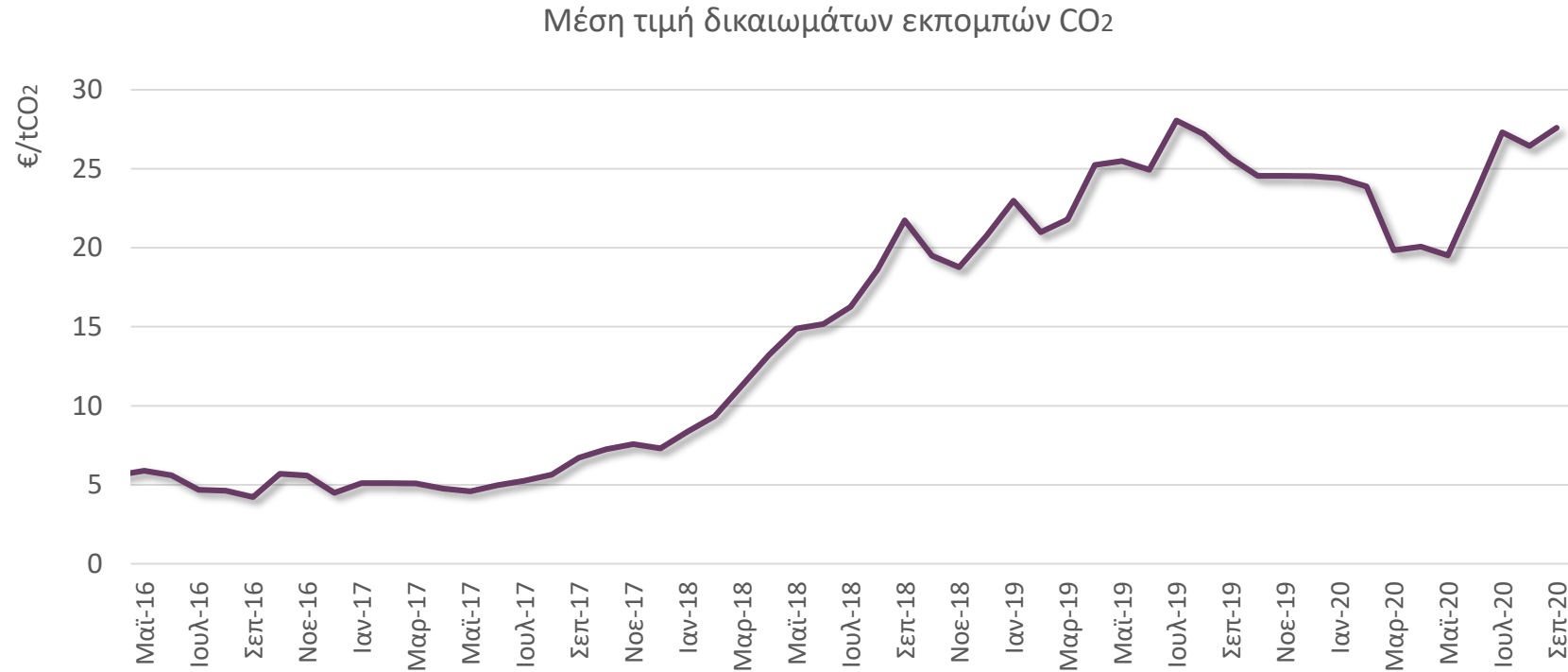
Πηγή: Quarterly Report on European Gas Markets, DG Energy (2016-2020) έως Q1/2020

* Για την Ελλάδα απεικονίζονται οι τιμές LNG και EBP2 ενώ, για τις αγορές Ολλανδίας και Γερμανίας οι spot τιμές, όπου EBP είναι η εκτιμώμενη τιμή στα σύνορα μεταξύ δύο χωρών (Estimated Border Price), η οποία δεν περιλαμβάνει το περιθώριο κέρδους του πωλητή.

Το πρώτο τρίμηνο του 2020, η μέση τιμή εισαγωγής φυσικού αερίου στην Ελλάδα ήταν τουλάχιστον 45% υψηλότερη σε σχέση με τη μέση spot τιμή στις αγορές Ολλανδίας και Γερμανίας

Έπια άνοδος στις τιμές δικαιωμάτων εκπομπών CO₂

Σταθερή αντιστροφή της πτωτικής πορείας της μέσης τιμής δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EU Allowance) διαγράφοντας σταθερή άνοδο από τον Μάρτιο 2020

Πηγή: ΛΑΓΗΕ, έως 9/2020

Η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Σεπτέμβριο του 2020 διαμορφώθηκε στα 27,60 €/tCO₂, σημειώνοντας αύξηση 4,3% σε σχέση με τον Αύγουστο 2020

Περιεχόμενα

- Σύνοψη
- Τάσεις στην Ελληνική Οικονομία
- Εξελίξεις στη Βιομηχανία
- Διεθνές περιβάλλον
- Ενέργεια
- **Ειδικό θέμα: *Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης***

Ειδικό θέμα:

«Επτά άξονες επενδύσεων για την πράσινη μετάβαση που θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης»

Εισαγωγή

- Ταμείο Ανάκαμψης της ΕΕ («Next Generation EU»). Πακέτο ενισχύσεων με στόχο την ανασύσταση των οικονομιών και κοινωνιών των χωρών της ΕΕ μετά την πανδημία COVID-19 και τη στήριξη επενδύσεων για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ συντάσσουν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αφορούν στη μεταρρυθμιστική και επενδυτική ατζέντα για τα έτη 2021-23, και αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στην:
  - ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού,
  - ανάπτυξη θέσεων εργασίας και την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα
  - αποτελεσματική συμβολή των επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση
- Συνολικού ύψους €750 δισεκ., εκ των οποίων ένα 30% περίπου των συνολικών κεφαλαίων θα διοχετευθεί σε δράσεις πράσινης ανάπτυξης.
- Στην Ελλάδα αντιστοιχούν περίπου €32 δισεκ., εκ των οποίων €9,4 δισεκ. είναι δάνεια και €22,5 δισεκ. επιχορηγήσεις. Το 37% θα χρηματοδοτήσει έργα μετάβασης στην πράσινη οικονομία, ενώ ένα 20% θα διοχετευτεί στην ψηφιακή οικονομία.
- Σε πρόσφατες εξαγγελίες του Υπουργού ΠΕΝ προτάθηκαν οι «πράσινες» επενδύσεις που θα ενταχθούν στο Ταμείο Ανάκαμψης και αφορούν σε δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας, ενίσχυσης επενδύσεων σε ΑΠΕ αλλά και ενεργειακές διασυνδέσεις και μονάδες διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων.

Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση (I)

- **Ανακαινίσεις:** Πρόκειται για δράσεις ενεργειακής εξοικονόμησης και ενεργειακής αυτονομίας των κτιρίων, μέσα από την παραγωγή, αποθήκευση και διαχείριση της ενέργειας με «έξυπνα» συστήματα. Στο επίκεντρο βρίσκεται η δράση «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ-ΑΥΤΟΝΟΜΩ» που είναι πολύ μεγαλύτερη σε προϋπολογισμό και ένταση ενισχύσεων σε σχέση με αντίστοιχα προγράμματα του παρελθόντος. Εκτός από τις ιδιωτικές κατοικίες, στο πρόγραμμα θα ενταχθούν και κτίρια επιχειρήσεων αλλά και του Δημοσίου.
- **Ενεργειακές Διασυνδέσεις και δράσεις για τις ΑΠΕ:** Στο συγκεκριμένο άξονα περιλαμβάνεται η επιτάχυνση των ηλεκτρικών διασυνδέσεων μεταξύ των νησιωτικών περιοχών και της ηπειρωτικής Ελλάδας, καθώς επίσης και της χώρας με γειτονικές χώρες (Διαδριατικός αγωγός TAP, ελληνο-βουλγαρικός αγωγός IGB, FSRU Αλεξανδρούπολης, διασυνδετήριος αγωγός Ελλάδα-Βόρειας Μακεδονίας, αναβάθμιση του υφιστάμενου αγωγού πετρελαίου μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας).
  - Βελτίωση περιβαλλοντικού αποτυπώματος των νησιών με το κλείσιμο των παλιών και ιδιαίτερα ρυπογόνων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής
  - Ιδιωτικές επενδύσεις κυρίως σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για συμμετοχή στην αγορά και για τροφοδοσία μεγάλων βιομηχανικών μονάδων.
  - Επιτάχυνση των έργων ΑΠΕ, όπως η αντικατάσταση της Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από ΑΠΕ με τη Βεβαίωση Παραγωγού, με σκοπό τη μείωση του συνολικού χρόνου αδειοδότησης από τα 5-7 έτη στα 2 έτη, που είναι ο μέσος όρος στην ΕΕ (N. 4685/2000)
  - Απλοποίηση επόμενων φάσεων έως και την Άδεια Λειτουργίας των ΑΠΕ
- **Ηλεκτροκίνηση:** Αφορά στην εγκατάσταση υποδομών φόρτισης οχημάτων από ιδιώτες και Δήμους, τη στήριξη της επιχειρηματικότητας στον τομέα παραγωγής φορτιστών και συναφούς εξοπλισμού, ιδίως στις περιοχές της απολιγνιτοποίησης, αλλά και τη στήριξη επιδοτήσεων για αγορά ηλεκτρικών οχημάτων, ιδιαίτερα για δημόσιες μεταφορές (ηλεκτρικά λεωφορεία), ταξί και οχήματα τουριστικού τομέα.

Επτά άξονες επενδύσεων για την «πράσινη» μετάβαση (II)

- **Δράσεις για την προστασία της Φύσης:** Προβλέπονται η εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Αναδασώσεων, η αναβάθμιση και η προστασία των περιοχών Natura και της βιοποικιλότητας (εθνικό σύστημα παρακολούθησης και φύλαξης, βελτίωση της επισκεψιμότητας κ.α.), καθώς και μέτρα αντιπυρικής προστασίας στο πλαίσιο του περιβαλλοντικού νόμου 4685/2020.
- **Απολιγνιτοποίηση:** Πρόκειται για την αναπτυξιακή μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών (Δυτική Μακεδονία και Μεγαλόπολη) και συνδέεται άμεσα με την προώθηση της πράσινης ενέργειας, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας
  - Η απολιγνιτοποίηση αποτελεί προτεραιότητα που εντάσσεται στους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα 2020-2030 για την αύξηση του ποσοστού των ΑΠΕ στο 35% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας (από 17% σήμερα) και στο 60% της ηλεκτροπαραγωγής μέχρι το 2030.
  - Το ενδιαφέρον για δέσμη νέων πράσινων επενδύσεων (κατασκευή φωτοβολταϊκών πάρκων, μονάδες παραγωγής πράσινου υδρογόνου, μονάδες αποθήκευσης ενέργειας) θα προσδώσει μια ισχυρή και βιώσιμη αναπτυξιακή δυναμική σε τομείς όπως η καθαρή ενέργεια, η βιομηχανία, ο βιώσιμος τουρισμός, η τεχνολογία, η εκπαίδευση.
- **Χωροταξία σε συνδυασμό με τη Βιώσιμη Ανάπτυξη:** Η εκπόνηση Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων σε όλη τη χώρα θα συμπληρώσει την χωροταξική και πολεοδομική πολιτική που αποσκοπεί στον περιορισμό της εκτός σχεδίου δόμησης. Εκσυγχρονισμός των χρήσεων γης διευκολύνοντας τις επενδύσεις, με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος. Κομβικής σημασίας ο ορθολογικός σχεδιασμός οδικού δικτύου σε όλη τη χώρα, η προώθηση των ρυμοτομικών απαλλοτριώσεων και οι αστικές αναπλάσεις για καλύτερη ποιότητα ζωής.
- **Διαχείριση Στερεών και Υγρών Αποβλήτων:** Στόχος είναι η δημοπράτηση μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων, βιοαποβλήτων στην ηπειρωτική, τη νησιωτική Ελλάδα και την Αττική καθώς και μονάδες ενεργειακής αξιοποίησης υπολειμμάτων (waste-to-energy). Μονάδες επεξεργασίας και διαχείρισης των υγρών αποβλήτων αποτελούν μελλοντικές δράσεις.